

Motion till riksdagen

1989/90:T341

av Eva Björne (m)

Vägunderhållet

Västernorrlands län karaktäriseras främst av skogsindustri och vattenkraft. Två av landets största skogsindustrier SCA och MoDo har båda vuxit fram och utvecklats i länet. Det har kommit att dominera lanets näringsliv tillsammans med andra stora industrier som AB Hägglund & Sönder, GA Metall och Nobel industrier AB.

Ett stort antal mindre företag finns främst i de största kommunerna Sundsvall och Örnsköldsvik. Men även i Ånge, Kramfors och Timrå kommuner finns idéer och entreprenörsanda som innebär att företagsamhet av olika slag växer upp.

Övriga delar av länet präglas långt ifrån av samma omfattande näringsliv. Många av de övriga orterna präglas snarast av tillbakagång. Den utvecklingen är mycket svår att vända om inte kommunikationerna förbättras. Det har visat sig att en av de viktigaste faktorerna för att ett samhälle skall kunna fungera som hostadsort och att företag skall kunna överleva är att det finns goda kommunikationer. Det måste finnas bra möjligheter till person- och godstrafik och utvecklade teleförbindelser. Såsom Västernorrlands län ser ut är det viktigt att vägnätet får en god standard. Det är med bil och buss man främst kan nå andra orter och andra kommunikationsmedel som tåg, båt och flyg.

Länet genomkorsas av tre stora älvar och ett stort antal mindre vattendrag och få marker torde vara så finjordsrika i landet. Det innebär en svår terräng med stora höjdskillnader och en mark som är ytterst tjälfarlig.

Att bygga vägar och att underhålla vägar i länet är i genomsnitt 25 procent dyrare än i landet för övrigt. De speciella geologiska förhållandena gör att finjord, leror, måste grävas bort och nytt fyllnadsmaterial som t.ex. sand läggs som underlag för vägbanan. Det behövs naturligtvis också speciella frostskyddsmattor som dämpar riskerna för tjälskott.

Det här speciella förfarandet gäller inte bara vid byggnation av nya vägar utan även vid underhåll av den övervägande delen av vägnätet.

I dag är vägunderhållet så eftersatt att det behövs nästan tre miljarder kronor för att få vägarna i bra skick. För de allmänna belagda vägarna erfordras 1,9 miljarder och för de allmänna grusvägarna behövs 818 miljoner kronor för att de skall vara framkomliga under tjällossningstiden. Någon standardförbättring finns inte med i beräkningarna. Dessutom tillkommer behovet av broar eftersom det är gott om älvar, åar, sjöar och raviner.

Inom länets vägförvaltning har man beslutat att i främsta hand satsa tillgängliga medel på riksvägarna och stamvägarna. Övriga belagda vägar kommer med tvingande nödvändighet att göras om till grusvägar om inte mera medel tillförs. Anmärkningsvärt är att vid jämförelse med övriga län så är vägarna i Västernorrlands län i betydligt sämre skick. De har mest av sprickbildning, spårbildning och ojämnheter.

200 mil av länets allmänna vägar och 260 mil av de enskilda vägarna utgörs av grusvägar och de finns främst i glesbygden. Vid dessa vägar bor åtskilliga tusental människor. De har en smal ojämn väg som under vårarna är full av hål och tjälskott och på somrarna dammar det och ryker så att det är svårt för dem som bor i vägens närhet att sitta ute och njuta sitt kaffe eller att hänga sin tvätt. Dessutom drabbas de som bor här av betydligt högre bilkostnader eftersom däckens slits mycket hårdare på en sådan vägbana, karossen skakar sönder och de tvingas till en ojämn, ryckig körning som drar mera bensin än vad en lugn, jämn farthållning gör.

Länets vägar har också en stor andel tunga timmertransporter som alla börjar på de små grusvägarna och rullar vidare på de allt större vägarna ner till industrierna vid kusten. Dessa transporter bidrar också till ett stort slitage på vägnätet.

Det som först och främst krävs för att vi skall kunna ha en levande landsbygd är goda kommunikationer. Det bästa kommunikationsmedlet på landsbygden är bilen och därför måste en ordentlig satsning göras på vägnätet. Det befintliga vägnätet måste underhållas och förbättras så att människor kan bo kvar, leva, verka och utveckla sin bygd.

Det är en enorm kapitalförstöring att låta delar av vägnätet förfalla därför att en viss byråkratisk fördelning av medel skall ske jämnt över landet. Klarar inte vägverket att ha en övergripande, förnuftig fördelning krävs det en politisk styrning av medel som tar hänsyn till sådana parametrar som vägar- nas faktiska status och de geologiska förhållandena.

Alla kräver vi idag en bättre miljö och önskar mindre utsläpp från biltrafiken. Vi måste därför ha bra vägar och underlätta för människor att skaffa sig nya bättre bilar. På sikt måste bilen förändras så att nedsmutsningen försvinner.

Bra vägar bidrar också till att trafikolyckorna minskar. I Västernorrlands län sker jämförelsevis många olyckor och antalet dödade i trafiken ligger drygt 30 procent över genomsnittet.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fördelningen av medel, vad gäller vägunderhåll till landets olika län, med beaktande av speciella behov av politisk styrning till län som Västernorrlands län.

Stockholm den 25 januari 1990

Eva Björne (m)